

ihalelerde Heyelan olayı doğal afet kapsamında mücbir sebep olarak değerlendirilir Taahhüt konusu çalışma normal bir şantiye çalışması olmayıp işin yapılması şeklinde olduğu için müteahhit firma söz konusu yer dışındaki duvarlarda çalışmaya yönelmiş ve taahhüdün bitim tarihine kadar tıkanan yolun açılacağını düşünmüştür Yüklenici firmanın çok büyük çaplı olmayan bir heyelandan dolayı bir köy yolunun yaklaşık 3 ay kapalı (işin süresi sonuna kadar) kalması olağan dışı bir durumdur Yol

yaklaşık 4 ayda ulaşım açılabılmıştır Bu süreci hızlandırmak müteahhit firmanın gücü dâhilinde değildir

Konuyla ilgili Sayıştay Temyiz Kurulu Kararı;

Tutanak No : 35389

Tarih : 03.07.2012

İçerik : Dosyada mevcut belgelerin okunup incelenmesinden sonra gereği

görüşüldü

1184 sayılı ilamın 4 üncü maddesiyle; ... Müdürlüğü tarafından ... şti.'ne ihalesi yapılan

Rize Derrepazarı-Güneysu-İkizdere-İyidere ve Kalkandere afet önleyici istinat

duvarlarının yapımı işinde 4735 Sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu hükümlerine

aykırı olarak süre uzatımı verilmesi gerekçesiyle tazmin hükmü verilmiştir.

Dilekçiler dilekçesinde özetle: 28.08.2006 tarihinde ihale edilen ve 27.10.2006 tarihinde

sözleşmeye bağlanan istinat duvarları işinin süresi 100 gün olup 08.02.2007 tarihinde

bitirilmesi planlandığını, İhale kapsamında Derrepazarı, Güneysu, İkizdere, İyidere ve

Kalkandere İlçelerinde toplam 31 adet duvar yapılması öngörüldüğünü, Söz konusu

duvarların tamamına yakını farklı yerleşim yerlerinde bulunması nedeniyle her duvar için

ayrı bir şantiye kurulmuş olduğunun söylenebileceğini,

Müteahhit firma çalışma programını; duvarların konumu, iklim

ve ulaşım şartlarını göz
önüne alarak oluşturmuş, yapılma sırasını buna göre
belirlediğini, Yerleşim birimlerinin
dağınık olması nedeniyle yapılma süreci içinde gerek iklim
şartları (kar yağması gibi)
nedeniyle, gerek oluşan heyelan ve sel olayları sonucunda
yolların kapanması nedeniyle
bazı duvarlara ulaşım sorunları oluşmuş, ancak büyük bölümü
kısa süre içinde
giderildiklerinden yazılı bir işlem yapılmadığını, Öte yandan
duvarların farklı güzergâhta
bulunmaları nedeniyle bir güzergâhtaki yolun kapalı olması,
diğer duvarlarda çalışmayı
aksatmadığından, açılabilir durumda olan yollar ile ilgili
herhangi bir işlem veya
yazışma yapılmasına gerek duyulmadığını,
Mahal listesinde yer alan Kalkandere İlçesi Hurmalık Köyünden
0. Ş. konutu ile ilgili
yapılması gereken duvar alanına giden yol, 2006 yılı Kasım ayı
içinde meydana gelen
heyelan sonucunda kapanmış, Müdürlüğümüzce köyde afet hizmeti
ile ilgili yapılan
çalışmalar esnasında konudan haberdar olunduğunu, Yapılan
incelemelerde de, yolun
ulaşıma açılabilmesi için yol alt şevine istinat duvarı
yapılması gerektiği tespit edildiğini,
Kalkandere Kaymakamlığı ve Hurmalık Köyü Muhtarlığı ile
yapılan değerlendirme
sonucunda, söz konusu duvarın Köydes imkânları ile yapılacağı
bilgisi edinildiğini, Söz
konusu duvarın, işin bitim tarihi göz önüne alınarak kısa süre
içinde yapılabileceği
düşünülerek konu ile ilgili bu süreçte yazılı bir işlem
yapılmadığını, Ancak yolun ulaşım
açılmasının gecikmesi nedeniyle (işin süresinin bitmekte
olduğunun da göz önünde
bulundurarak) Müteahhit firma 05.02.2007 tarihli dilekçesi ile

İdareye yazılı başvuruda bulunduğunu,(Ek-1) 08.03.2007 tarih ve 515 sayılı yazı (EK-2) ile konu Kalkandere Kaymakamlığına iletilmiş, Kalkandere Kaymakamlığının 19.03.2007 tarih ve 32 sayılı yazısında da (EK-3), heyelanlı alanda istinat duvarı yapılarak 19.03.2007 tarihi itibari ile yolun araç trafiğine açıldığı belirtildiğini, Söz konusu yazı 11.04.2007 tarih ve 777 sayılı yazı (EK-4) ile müteahhit firmaya tebliğ edildiğini, Tebliğ tarihinden itibaren herhangi bir gecikme olmadan müteahhit firma işi tamamladığını İdareye bildirdiğini, (EK-5) Bu taahhüt kapsamında muhtelif köylerde ve ayrı ayrı yerlerde olmak üzere, Güneysu İlçesinde 17, İyidere İlçesinde 1, İkizdere İlçesinde 1, Der pazarı İlçesinde 7, Kalkandere İlçesinde 5 adet olmak üzere toplam 31 adet istinat duvarı yapılması yer almıştır. 27.11.2006 tarihli 1 nolu hak edişte (EK-6) görüleceği üzere Kalkandere İlçesindeki 5 adet duvardan 4 adedi bu tarih (27.11.2006 tarihi) itibariyle bitirilmiş, sadece süre uzatımına neden teşkil eden 0. Ş.'nin konutu ile ilgili duvar yapılamadığını, (Yolunun kapalı olması nedeniyle) Yani burada duvarın yapılmaması yükleniciden kaynaklı bir kusur değildir ve yolun kapalı olması taahhüdün bu kısmının yerine getirilmesine engel teşkil etmediğini, Taahhüt konusu çalışma normal bir şantiye çalışması olmayıp 31 ayrı yerde 31 duvar yapılması şeklinde olduğu için müteahhit firma söz konusu yer dışındaki duvarlarda çalışmaya yönelmiş ve taahhüdün bitim tarihine kadar (08.02.2007) yolun açılacağını düşüncesi ile sözlü bildirimde bulunmasına rağmen yazılı

bildirimde bulunmadığını,
İlamda, yüklenici firmanın basiretli bir iş adamı gibi davranmak durumunda olması
gerektiği belirtilerek her türlü ihtimali önceden düşünerek hareket etmesi gerekirdi
deniyor ise de çok büyük çaplı olmayan bir heyelandan dolayı bir köy yolunun yaklaşık
2,5 ay kapalı (işin süresi sonuna kadar) kalabileceğini düşünmek çok olağan
görülmediğini, Kaldı ki yol yaklaşık 4 ayda ulaşılabilirliğini, . Bu süreci
hızlandırmak müteahhit firmanın gücü dâhilinde olmadığını, Ayrıca yukarıda belirtildiği
üzere Bayındırlık ve İskân Müdürlüğüne 2006 yılı Kasım ayında İlçede yapılan afet
tespitleri sırasında da konu Müdürlüğün bilgisi dâhiline girdiğini, . Yani burada meydana
gelen heyelan olayı doğal afet kapsamında mücbir sebeptir ve olaydan İdarenin süresi
içerisinde bilgisi olduğunu,
Diğer taraftan müteahhit firmanın taahhüdün içerisinde yapamadığı duvarın yapım süresi
3 gündür ve müteahhide de 3 gün ek süre verildiğini, 3 günlük işten dolayı 70 gün ceza
kesilmesinin de hakkaniyetli bir davranış olmayacağını, Bu nedenle süre uzatım
komisyonun yolun trafiğe açıldığının müteahhit firmaya tebliğ tarihinden itibaren bahsi
geçen duvara karşılık gelen 3 günlük ek süre verilmesi (EK-7), doğru bir karar olup
mevzuata bir aykırılık bulunmadığını, Netice olarak ayrıca işin süresinin uzamasından
dolayı müteahhide herhangi bir fiyat farkı verilmediğini, Müteahhitten gecikme cezası
kesilmemesi uygulaması doğru bir uygulama olup kamu zararının oluşması söz konusu
olmadığını, Bu itibarla 1184 sayılı ilamın 4.maddesindeki

tazmin hükmünün

kaldırılmasını talep etmektedir.

Sayıştay Başsavcılığının karşılamasında: "Rize Defterdarlık Muhasebe Müdürlüğünün

2007 yılı hesabının 3 üncü Dairece yargılanması sonucunda 16.09.2010 tarih ve 1184

sayılı ilamın 4 üncü maddesiyle çıkarılan tazmin hükmü hakkında Harcama Yetkilisi

sıfatıyla temyiz talebinde bulunan S. Y. ve arkadaşının ilgili yazınız ekinde

Başsavcılığımıza gönderilen 25.11.2010 tarihli ortak dilekçeleri incelendi. İlgililer ortak

dilekçelerinde; Sorumlu tutuldukları 1184 no.lu ilamın 4 üncü maddesiyle ilgili olarak

belirttikleri gerekçelerin mevzuata uygun olduğunu ileri sürerek yapılan ödeme ile ilgili

tazmin hükmünün kaldırılmasını talep etmektedirler.

Sorumluların ortak temyiz

dilekçelerinde ileri sürdükleri hususlar gerekçeli karardaki tazmin hükmünün

kaldırılmasını gerektirecek nitelikte bulunmadığından, temyiz talebinin reddinde, Daire

Kararının onanmasına karar verilmesi uygun olacağı mütalaa olunmaktadır".

Yapım işleri genel şartnamesinin 30'uncu maddesine göre mücbir sebep halleri halinde

yükleniciye süre uzatımı verilmektedir: "Sözleşmesinde belirtilen mücbir sebepler

ve/veya idarenin sebep olduğu hallerden dolayı, işte sorumluluğu yükleniciye ait olmayan

gecikmelerin meydana gelmesi halinde, durum idarece incelenerek işi engelleyici

sebeplere ve yapılacak işin niteliğine göre işin bir kısmına veya tamamına ait süre

uzatılır".

İstinat duvarı işinde ortaya çıkan heyelan olayı da mücbir sebep hali olarak

değerlendirilebilir. Çünkü, 4735 Sayılı Kanunun 10'uncu maddesinde mücbir sebep halleri ifade edilmektedir.

"Mücbir sebep olarak kabul edilebilecek haller aşağıda belirtilmiştir:

- a) Doğal afetler.
- b) Kanuni grev.
- c) Genel salgın hastalık.
- d) Kısmi veya genel seferberlik ilânı.
- e)Gerektiğinde Kurum tarafından belirlenecek benzeri diğer haller".

Heyelan olayı doğal afet kapsamında mücbir sebep olarak değerlendirilir. Taahhüt

konusu çalışma normal bir şantiye çalışması olmayıp 31 ayrı yerde 31 duvar yapılması

şeklinde olduğu için müteahhit firma söz konusu yer dışındaki duvarlarda çalışmaya

yönelmiş ve taahhüdün bitim tarihine kadar (08.02.2007) tıkanan yolun açılacağını

düşünmüştür. Yüklenici firmanın çok büyük çaplı olmayan bir heyelandan dolayı bir köy

yolunun yaklaşık 2,5 ay kapalı (işin süresi sonuna kadar) kalması olağan dışı bir

durumdur. Yol yaklaşık 4 ayda ulaşılabilir. Bu süreci hızlandırmak müteahhit

firmanın gücü dâhilinde değildir.

Diğer taraftan müteahhit firmanın taahhüdün içerisinde yapamadığı duvarın yapım süresi

3 gündür ve müteahhide de 3 gün ek süre verildiği, süre uzatım kararı yolun trafiğe

açıldığına müteahhit firmaya tebliğ tarihinden itibaren bahsi geçen duvara karşılık gelen

3 günlük ek süre olduğu anlaşılmıştır.

Bu itibarla, dilekçi iddialarının kabul edilerek gerçekleşen heyelan olayının mücbir sebep

olduğu ve yüklenicinin elinde olmayan nedenlerle yolların çok uzun sürede açılabilmesi

istinat duvarlarının yapılacağı yere firmanın ulaşamaması
gerekçesiyle 1184 sayılı
ilamın 4 üncü maddesiyle verilen tazmin hükmünün
KALDIRILMASINA, Karar
verildiği 03.07.2012 tarih ve 35389 sayılı tutanakta yazılı
olmakla işbu ilam tanzim
kılındı.